

Opgave 1 Gezichtsherkenning

Bij deze opgave horen tekst 1 en figuur 1 uit het bronnenboekje.

Inleiding

Deze opgave gaat over het gebruik van camera's met gezichtsherkenning in China, manieren waarop deze camera's door de (lokale) overheid ingezet worden in de Chinese technologiestad Shenzhen en over onderzoek dat gedaan is naar de publieke opinie in China over het zogenaamde Sociaal Kredietstelsel, waar de camera's in Shenzhen deel van uitmaken.

Gebruik tekst 1.

Uit tekst 1 blijkt dat er sprake is van een vorm van sociale controle door de (lokale) overheid.

- 3p 1
- Geef een omschrijving van het begrip sociale controle.
 - Leg vervolgens uit of uit tekst 1 blijkt dat er sprake is van formele sociale controle of van informele sociale controle. Gebruik in je uitleg het verschil tussen formele en informele sociale controle.

Gebruik tekst 1.

- 2p 2
- Leg uit dat in de wijze waarop de Chinese politie de opsporing van kindervervalsingen aanpakt, een gerationaliseerde aanpak te herkennen is. Gebruik in je uitleg:
- de omschrijving van het kernconcept rationalisering;
 - de woorden 'systematiseren' en 'doelstelling';
 - informatie uit tekst 1 waaruit het kernconcept rationalisering blijkt.

Gebruik tekst 1.

Er zijn verschillende theorieën die crimineel gedrag verklaren.

- 2p 3
- Geef met behulp van de rationele-keuzetheorie een verklaring voor het feit dat de maatregelen van de (lokale) overheid op de kruispunten in Shenzhen tot gevolg hebben dat er nauwelijks mensen door het rode licht zullen lopen. Gebruik in je verklaring:
- een omschrijving van de rationele-keuzetheorie;
 - aan de hand van informatie uit tekst 1 een voorbeeld van kosten en een voorbeeld van baten.

Gebruik tekst 1.

- 3p 4
- a** Leg uit dat burgers door de maatregelen op de kruispunten in Shenzhen gesocialiseerd kunnen worden. Gebruik in je uitleg:
- de omschrijving van het kernconcept socialisatie;
 - de omschrijving van het kernconcept cultuur;
 - informatie uit tekst 1 waaruit socialisatie blijkt.
- b** Geef aan wie in dit geval de socialisator is.

Gebruik tekst 1.

Er zijn verschillende functies van socialisatie, zoals de functie 'continuering van de cultuur van de samenleving' en de functie 'verandering van de cultuur van de samenleving'.

- 2p 5 Leg uit welke **andere** functie van socialisatie de maatregelen op de kruispunten in Shenzhen kunnen hebben. Gebruik in je uitleg informatie uit tekst 1 waaruit deze functie van socialisatie blijkt.

Gebruik tekst 1.

In tekst 1 staat dat de voetgangers in Shenzhen positief reageren op de camera's met gezichtsherkenning.

- 1p 6 Leg uit dat de hoge mate van goedkeuring van camera's met gezichtsherkenning onder burgers erop kan wijzen dat de (lokale) Chinese overheid gezag heeft. Gebruik in je uitleg de omschrijving van het kernconcept gezag.

De camera's met gezichtsherkenning in Shenzhen maken deel uit van het zogenaamde Sociaal Kredietsysteem in China. Het Sociaal Kredietsysteem is een verzameling van commerciële en overheidssystemen, zowel lokaal als nationaal, die worden ingevoerd om het gedrag van Chinese individuen, bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheidsinstanties te sturen. De Vrije Universiteit Berlijn heeft in 2018 onderzoek gedaan naar de publieke opinie in China over het Sociaal Kredietsysteem. Het onderzoek is via internet gehouden onder ruim 2000 respondenten. Het onderzoek is representatief voor de populatie in China met een internetaansluiting in de leeftijd van 14-65 jaar, gebaseerd op leeftijd, sekse en regio. Het onderzoek was alleen niet representatief wat betreft sekse in de hoogste leeftijdscategorie.

- 2p 7 Leg uit wat het betekent dat het onderzoek niet representatief was wat betreft sekse in de hoogste leeftijdscategorie Chinezen met een internetaansluiting. Gebruik in je uitleg:
- een omschrijving van het begrip representativiteit als eis van sociaalwetenschappelijk onderzoek;
 - een eigen cijfermatig voorbeeld om te illustreren wanneer er wel representativiteit zou zijn geweest in de hoogste leeftijdscategorie.

Gebruik figuur 1.

Figuur 1 is afkomstig uit het onderzoek naar de publieke opinie in China over het Sociaal Kreditsysteem (zie de inleiding bij vraag 7). De onderzoekers hadden van tevoren bepaalde verwachtingen over de mate waarin mensen met een bepaald opleidingsniveau het Sociaal Kreditsysteem goedkeuren. Deze verwachtingen zijn **niet** uitgekomen.

- 2p 8
- Formuleer een hypothese over de mate van goedkeuring van het Sociaal Kreditsysteem, die op grond van figuur 1 **verworpen** moet worden.
 - Benoem de afhankelijke en de onafhankelijke variabele in deze hypothese.

Opgave 2 Digitale nomaden

Bij deze opgave hoort tekst 2 uit het bronnenboekje.

Inleiding

Deze opgave gaat over digitale nomaden: mensen die voor hun werk geen vaste werkplek nodig hebben – vaak omdat ze hun werk online kunnen doen. Zij leven en werken al reizend over de wereld.

Gebruik tekst 2.

- 2p 9
- Leg uit dat in het verschijnsel digitale nomaden een wereldwijde geglobaliseerde samenleving te herkennen is. Gebruik in je uitleg:
- de omschrijving van het kernconcept globalisering;
 - informatie uit tekst 2 waaruit globalisering blijkt.

Gebruik tekst 2.

- 3p 10
- Leg uit dat er sprake is van binding tussen digitale nomaden. Gebruik in je uitleg:
- de omschrijving van het hoofdconcept binding;
 - twee typen bindingen;
 - bij elk type binding een ander voorbeeld uit tekst 2.

Gebruik regel 43 tot en met 49 van tekst 2.

In tekst 2 zegt Sokolova: “Nomad zijn is je identiteit.”

- 1p 11
- Beargumenteer dat ‘digital nomad’ een identiteit is. Gebruik in je argumentatie:
- de omschrijving van het kernconcept identiteit;
 - informatie uit regel 43 tot en met 49 van tekst 2 waaruit het kernconcept identiteit blijkt.